

Storums kommun

Behovsbedömning Detaljplan för Björkfors 1:1018 m.fl., ”Hemavans nya alpina centrum”, Storums kommun, Västerbottens län

Detaljplan för Björkfors 1:1018 m.fl. i Hemavan, Storumans kommun, Västerbottens län (planbesked 2017.0095) Samråd om miljöpåverkan

Lagen om Miljöbedömningar av planer och program

Enligt förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (SFS 1998:905), ska kommunen alltid göra en bedömning om en plans genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Denna bedömning kallas behovsbedömning och ska genomföras utifrån kriterier som finns i bilaga till MKB-förordningen.

Sammanfattningsvis handlar kriterierna om riskerna för människors hälsa eller miljön, det berörda områdets sårbarhet på grund av exempel överskridna miljökvalitetsnormer eller påverkan på kulturmiljön eller på skyddad natur.

Om behovsbedömningen ger ett resultat att planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning enligt miljöbalkens 6 kap 11 § genomföras. Inom ramen för denna miljöbedömning upprättas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) där den betydande miljöpåverkan identifieras, beskrivs och bedöms. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas.

Bakgrund

Hemavan Alpint AB har ansökt om att få upprätta detaljplan för bostäder i form av lägenhetshus på fastigheten Björkfors 1:1018. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2017-04-26, § 57, att påbörja planarbetet. I en skrivelse daterad 2017-08-17 har sökanden begärt om utökat område för detaljplan med anledning av planens syfte även ska omfatta ny placering av utvecklad gästservice för shop- och skiduthyrning, restaurang, reception för bl.a. utlämning av nycklar till logiförmedling, värmerum, skidpatrull- och skidskoleutrymme m.m. Dessa faciliteter bör finnas i direkt anslutning till den nya Gondolliften, se **bifogad skissbilaga**. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2017-09-13, § 108, att utöka planområdet och ändra syftet att även omfatta restaurang och byggnader för utvecklad gästservice samt att särskilt utreda möjlighet till parkeringsplatser.

Parallellt med detta planärende pågår även planläggning av tilltänkt parkeringsplats på del av fastigheten Björkfors 1:5 m.fl. för besökande till skidområdet. Området ligger sydväst om detta planområde. Hemavan Alpint AB har tagit fram en utredning (via SE-group) som pekar ut detta planområde som ett attraktivt alpint läge och vill därför utreda möjligheten till parkeringsyta på södra sydvästra sidan om E12.

Området ligger i den norra delen av Hemavans by och direkt omfattar cirka 4,9 hektar.

Orienteringskarta

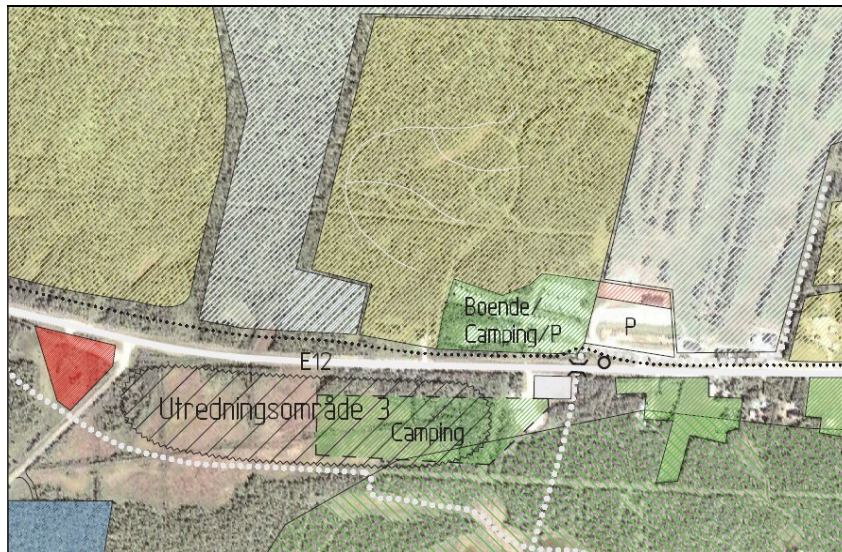
Bestämmelser

Riksintressen

Området ligger inom riksintresse för Friluftsliv (Vindelfjällen enligt 3 kap § 6 MB), rörligt friluftsliv – geografiska bestämmelser för kust- turism och friluftsliv (enligt 4 kap § 2 MB) samt i närheten av riksintresse för kommunikationer (E12). E12 är en rekommenderad väg för transporter av farligt gods.

Fördjupad översiktsplan

Enligt fördjupad översiktsplan för Hemavan är området tänkt för bostäder/camping och parkering.

Utdrag från gällande översiktsplan för Hemavan.

Detaljplaner

Enligt gällande detaljplan för norra området är användningen N₁P – *husvagnscamping och därmed samhörig bebyggelse. Parkering.* (Akt nr 2421-P13/6, genomförandetiden slut 2023-12-31)

Utdrag från gällande detaljplan, norra delen.

Enligt gällande detaljplan för södra området är användningen N₁I – *skidområdescentra, servering, parkering, total byggrätt 900 kvadratmeter, byggnadshöjd en och tvåvåningar. NI – Skidområde med liftar och därmed samhörigt ändamål.* (Akt nr 2421-P91/6, genomförandetiden slut 1998-12-31)

Utdrag från gällande detaljplan, södra delen.

Följande aspekter bedöms i aktuell detaljplan

	<i>Relevant</i>	<i>Inte relevant</i>
Stads- och landskapsbild	X	
Kulturmiljö		X
Natur- och terrängförhållande	X	
Rennäring	X	
Rekreation och friluftsliv	X	
Strandskydd		X
Kommunikationer	X	
Hälsa och säkerhet, orsakat av detaljplanen	X	
Hälsa och säkerhet, orsakat av omgivningen	X	
Klimatpåverkan	X	
Måluppfyllelse	X	

De aspekter som bedömts vara relevanta för detaljplanen utvecklas närmare nedan.

Stads- och landskapsbild

Området ligger i anslutning till befintligt fritidshus- och skidområde. Det är viktigt att tillkommande bebyggelse anpassas till landskapsbild.

Bebyggelsestrukturen ska leda till ett unikt och attraktivt område med tonvikt på både vinter- och sommarturism. Höga arkitektoniska ideal bör prägla området. Fasadmateriale bör utföras av trä i dämpande naturtoner.

Kulturmiljö

I området kring Hemavan har inte någon fornminnesinventering gjorts sedan 1983. Inventeringar som genomfördes då inriktades huvudsakligen på ytor i anslutning till sjöar och vattendrag, vilket innebär att det inte är sannolikt att det nu aktuella området genomsöktes. Nordväst om det aktuella planområdet utfördes en arkeologisk undersökning 2007 (Västerbottens museum). I det området fann man inget objekt som är skyddsvärt. Kommunens målsättning är att på olika sätt slå vakt om Hemavans speciella natur- och kulturvärlden. Förståelse och kontakt med bygdens historia upplevs som viktig, inte minst av ortsborna, och är av stort värde för besöksnäringen.

Kommunens bedömning är att området redan är så pass påverkat att en arkeologisk utredning inte krävs.

Natur- och terrängförhållanden

Området är ianspråktaget i dag av parkeringsytor och uppställningsplats för husvagnar med tillhörande spiketält och remsor av områden som beväxt med fjällbjörkskog av lavris- och risgrästyp. Behov av inventering av växt- och djurlivet är inte aktuell.

Med tanke på tilltänkta byggnaders storlekar anser kommunen att en geoteknisk undersökning krävs.

Rennäring

Området ligger inom Ubmeje tjeälddies åretruntmarker vilket medför att åtgärder inte får vidtas som innebär avsevärd olägenhet för rennäringen (Rennäringslagen 30 §). Området ligger inom renens trivselland. I tidigare yttranden från samebyn anser man att det är bättre att koncentrera bebyggelsen nere i Hemavan efter E 12, istället för uppför fjällsluttningarna.

Berörd sameby ska höras.

Rekreation och friluftsliv

Området ligger inom riksintresse för Friluftsliv (Vindelfjällen enligt 3 kap § 6 MB), rörligt friluftsliv – geografiska bestämmelser för kust- turism och friluftsliv (enligt 4 kap § 2 MB). I närheten av området finns riksintresse Vindelfjällen (MB 4:1, 5, 8 och 3:6). Storumans kommun bedömer att förslaget inte kommer att skada riksintressena. Hemavan Alpint håller på att bygga upp en gondollift vid Norrliften som kommer att tillgängliggöra det rörliga friluftslivet i större utsträckning, både vinter- och sommartid. Invigning av den nya gondolliften sker i november 2017. Storumans kommun bedömer att förslaget inte påtagligt kommer att skada riksintressena.

Kommunikationer och parkering

Med hänsyn till att det totala besöksstrycket på skidområdet i Hemavan, även från daggäster, förväntas öka är behovet av bilparkering nära skidlift en angelägen fråga. Kollektiva färdmedel kan komma att utvecklas. En annan exploitör i södra delen av Hemavan kommer att anlägga en släplift som gör att skidåkare kommer att lättare kunna transportera sig med mellan skidanläggningarna.

Parkeringsplatser för tillkommande bostäder, restaurang ska utredas.

Parallellt med detta planärende diskuteras möjligheten att anlägga en större parkeringsyta på sydvästra sidan om väg E12. En trafik- och parkeringsutredning kommer att tas fram.

Hälsa och säkerhet, orsakat av detaljplanen

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 (5:e kap.) för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord om lägsta godtagbara miljö kvalitet inom ett geografiskt område. MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljö kvalitetsmålen (www.miljomal.nu).

Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (*SFS 2010:477*),

olika parametrar i vattenförekomster (*SFS 2004:660*), olika parametrar i havsmiljön (*SFS 2010:1341*) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (*SFS 2001:554*) samt för omgivningsbuller (*SFS 2004:675*).
Storumans kommun bedömer att aktuellt detaljplaneförslag inte påverkar någon MKN på ett betydande negativt sätt.

MKN för utomhusluft

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft.

Tillkommande trafik i och med detaljplanens genomförande bedöms inte innebära betydande luftutsläpp som leder till att MKN riskerar att överskridas.

MKN för vattenförekomster

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt beslutade i december 2009 om MKN för samtliga yt- och grundvattenförekomster i vattendistriktet vilka ska uppnå god ekologisk status (alternativt god potential) samt god kemisk ytvattenstatus år 2015 om inte särskilda skäl finns. MKN innefattar även ett krav på ickeförsämring, vilket innebär att vattenförekomstens miljötillstånd inte får försämrats till en lägre statusklass. Under 2015 har åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljö kvalitetsnormer reviderats (avseende perioden 2015-2021).

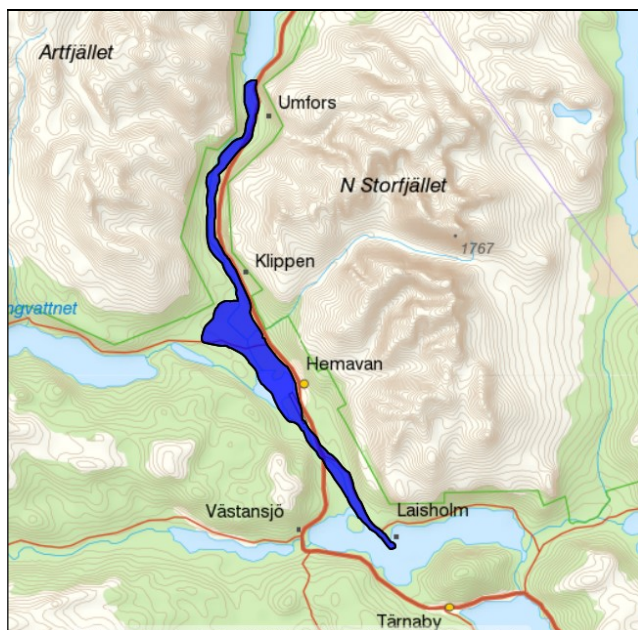
Grundvattenförekomst (SE730570-146353)

Idag har den kemiska och kvantitativa statusen för berörd grundvattenförekomst (SE730570-146353) med huvudavrinningsområde Umeälven, klassificerats som goda men risk finns att den kemiska statusen inte uppnår god kemisk status år 2021 (www.viss.lansstyrelsen.se, 2017-09-13):

Förekomsten bedöms vara i risk på grund av sitt utsatta läge i Umeälven. Vid extremt höglöde har lågt pH och hög konduktivitet uppmätts, liksom ovanligt höga halter av sulfat, bly, ammonium, järn, kalcium, kobolt, koppas, krom, magnesium, mangan, nickel och zink. Skrotsten i form av tunnelborrmassor (TBM) med höga tungmetallhalter har använts vid väg- och flygplatsbyggen på och vid förekomsten samt lagras i närheten av förekomsten. Förekomsten bedöms inte av risk utifrån påverkansbedömning:

I bedömningen av potentiell föroreningsbelastning som gjordes av grundvattenförekomsten sommaren 2013 blev totalpoängen 6,7 vilket bedöms som liten potentiell föroreningsbelastning. Referens 51753.

Grundvattenförekomst (SE730570-146353)

Vattendrag (Umeälven, SE730861-146315)

Idag har den ekologiska statusen för berört vattendrag Umeälven (SE730861-146315) med huvudavrinningsområde Umeälven, klassificerats som otillfredsställande (arbetsmaterial, ej fastställd) men uppnår god kemisk ytvattenstatus med undantag av kvicksilver (www.viss.lansstyrelsen.se, 2017-09-13):

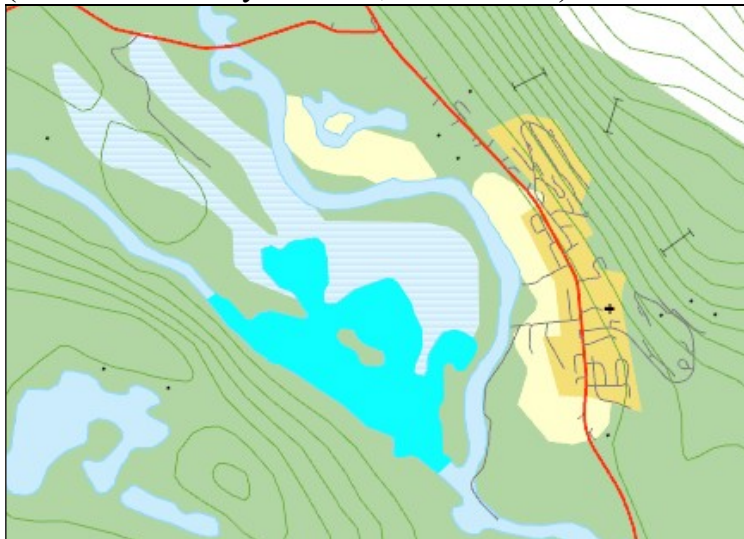
Flödesförändringar har konstaterats vara orsak till att god ekologisk status inte uppnås. Ytterligare utredningar kommer därför att behövas för att avgöra vilka åtgärder som krävs för att skapa hydromorfologiska förutsättningar för att uppnå god ekologisk status senast 2021.

Sjö (Ahasjön, SE730050-146627)

Idag har den ekologiska statusen för berörd sjö (, SE730050-146627) med huvudavrinningsområde Umeälven, klassificerats som god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus med undantag av kvicksilver (www.viss.lansstyrelsen.se, 2017-09-21).

Kommunens samlade bedömning kring MKN vattenförekomster:

Utveckling enligt planförslaget bedöms inte påverka huruvida normerna för god ekologisk eller god kemisk yt- och grundvattenstatus kan uppnås/upprätthållas för nämnda vatten. Området ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. För en långsiktigt hållbar dagvattenhantering ska de naturliga förhållande på platsen bibehållas så långt som möjligt. Anläggande av byggnader och vägar innebär oundvikligen att naturliga avrinningsförhållanden förändras men bl.a. genom lämpliga materialval och ytor för infiltration, rening och fördröjning kan denna påverkan minimeras. Dagvattenfrågan ska tydligt hanteras i kommande detaljplan.

Hälsa och säkerhet, orsakat av omgivningen

Markradon – eftersom förekomsten av markradon inte har undersökts inom området ska byggnader uppföras radonsäkert (regleras med planbestämmelse på plankartan).

Markföroreningar – ingen misstanke finns om att markföroreningar förekommer inom området. Om frågan om sanering av förorenad mark blir aktuell ska den hanteras enligt miljöbalkens bestämmelser.

Markförhållanden - geoteknisk undersökning krävs. Detaljplanen ska uppfylla de säkerhetsnivåer som ställs för planer och nyexploatering enligt IEG:s (Europastandarder inom Geoteknik) tillämpningsdokument. Redan bebyggda

delar inom en ny detaljplan ska uppfylla de stabilitetskrav som ställs på nyexploatering alternativt måste restriktioner finnas. Eventuella restriktioner eller krav på åtgärder måste säkerställas i planen.

Omgivningsbuller – enligt plan- och bygglagen 4 kap. 33a § ska planbeskrivningen om detaljplanen avser en eller flera bostadsbyggnader innehålla en redovisning av beräknade värden för omgivningsbuller. Det behövs dock inte redovisning om det ej anses behövt med hänsyn till bullersituationen, vilket enligt en preliminär bedömning från Boverket och SKL innebär åtminstone 5 dBA under riktvärdena. För beräkning av bullernivåer det blir vid ett genomförande av planen ska Boverkets och SKLs skrift ”Hur mycket bullrar vägtrafiken?” användas.

Vatten- och avlopp - området ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. En utredning från tekniska avdelningen krävs för att visa att befintligt ledningsnät och reningsverk klarar den ökade tillrinning som just detta planområde kommer att ge.

Riskbedömning med avseende av farligt godstransporter på E12 – En riskbedömning kan krävas för att identifiera de risker avseende transporter av farligt gods förbi aktuellt planområde samt utreda vilka konsekvenser dessa kan medföra. Länsstyrelsen i Västerbotten håller för närvarande på med att fram regionala riktlinjer för skyddsavstånd till transportleder för farligt gods. Dessa riktlinjer baseras på riktlinjer framtagna av Länsstyrelsen i Norrbottens län. Riktlinjerna för Västerbotten beräknas vara färdiga hösten/vintern 2017.

Klimatpåverkan

Markförhållanden måste klarläggas i en översiktlig geoteknisk undersökning. Detaljplanen ska uppfylla de säkerhetsnivåer som ställs för planer och nyexploatering enligt IEG:s (Europastandarder inom Geoteknik) tillämpningsdokument. Redan bebyggda delar inom en ny detaljplan ska uppfylla de stabilitetskrav som ställs på nyexploatering alternativt måste restriktioner finnas. Eventuella restriktioner eller krav på åtgärder måste säkerställas i planen.

I kommande planbeskrivning ska det redovisas de planeringsförutsättningar och de överväganden som legat till grund för planens utformning med hänsyn till förväntad klimatpåverkan. Vid behov kan särskilda planbestämmelser föras in på plankartan i syfte att möjliggöra skyddsåtgärder och förhindra olämplig markanvändning. Planen ska dock inte göras mer detaljerad än vad som är nödvändigt med hänsyn till syftet med planen.

Måluppfyllelse

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Myllrande våtmarker
11. Levande skogar
12. Ett rikt odlingslandskap
13. Storslagen fjällmiljö
14. God bebyggd miljö

Ställningstagande

Kommunen bedömer, med anledning av ovanstående, att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och någon fullständig MKB till detaljplanen kommer inte att utarbetas.

Sammanfattning av vilka utredningar/undersökningar som krävs

- Geoteknisk undersökning.
- Trafik- och parkeringsutredning
- Riskbedömning med avseende av farligt godstransporter på väg E12

Medverkande tjänstemän

Ulrika Kjellsdotter, planhandläggare,
Ulrik Norgren, byggnadsinspektör/planerare,
Sonja Eliasson, miljö- och samhällsbyggnadschef/stadsarkitekt och
Roger Jonsson, miljöinspektör.

Ulrika Kjellsdotter
Planhandläggare

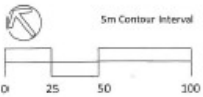

2017 MASTER DEVELOPMENT PLAN

FIGURE 4
West Base Area : Village Concept

- LEGEND**
- Existing Lift
  - Proposed Lift
  - Lift to be Removed
  - Lift to be Replaced
  - A** Base Lodge / Skier Services
  - B** Guest Services
  - C,D** Hotel
  - E-J, S,T** Apartment
  - K-Q** Townhome Units
  - U-X** Townhome Units

Prepared by August 2017

